

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

TÔ XUÂN LỢI

**BIỆN PHÁP DUY TRÌ BỀN VỮNG KẾT QUẢ PHỔ CẬP
GIÁO DỤC TRUNG HỌC CƠ SỞ Ở HUYỆN ĐÀM HÀ,
TỈNH QUẢNG NINH TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY**

**Chuyên ngành: Quản lý giáo dục
Mã số: 60.14.05**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN BÁ DƯƠNG

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, tác giả luận văn xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

- Khoa Tâm lý Giáo dục, Thư viện - Trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên; Khoa sau đại học, Trung tâm học liệu Đại học Thái Nguyên;

- Các thầy giáo, cô giáo đã trực tiếp giảng dạy và hướng dẫn bản thân tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn;

- Đặc biệt, xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến PGS.TS. Nguyễn Bá Dương, Người đã trực tiếp hướng dẫn khoa học, đã tận tình chỉ dẫn về phương pháp luận để tác giả viết luận văn.

Đồng thời, tác giả cũng xin chân thành cảm ơn:

- Thường trực Huyện ủy, HĐND, UBND huyện và các phòng ban chức năng của huyện Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh;

- Lãnh đạo và chuyên viên Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh;

- Đảng ủy, HĐND, UBND các xã, thị trấn trên địa bàn huyện Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh;

- Các đồng chí Hiệu trưởng, Phó Hiệu trưởng các trường MN, TH, THCS và THPT trên địa bàn huyện Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh;

- Các bạn đồng nghiệp.

Đã đồng viên, khích lệ, đóng góp ý kiến, cung cấp tài, số liệu và tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tác giả trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Mặc dù, bản thân đã hết sức cố gắng nhưng chắc chắn rằng luận văn không thể tránh khỏi những thiếu sót và hạn chế. Kính mong có sự đóng góp quý báu và giúp đỡ thêm của các thầy giáo, cô giáo và các bạn đồng nghiệp.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2012

Tác giả luận văn

Tô Xuân Lợi

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN	i
MỤC LỤC	ii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
5. Giả thuyết khoa học	4
6. Phương pháp nghiên cứu.....	4
7. Cấu trúc luận văn	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ DUY TRÌ BỀN VỮNG KẾT QUẢ	
PHỔ CẬP GIÁO DỤC TRUNG HỌC CƠ SỞ	6
1.1. Lịch sử vấn đề nghiên cứu	6
1.1.1. Tổng quan về công tác PCGD THCS	6
1.1.2. Một số khái niệm.....	9
1.2. Cơ sở lý luận định hướng về phổ cập giáo dục THCS và pháp lý	
cho hoạt động quản lý, duy trì bền vững kết quả PCGD THCS.....	13
1.2.1. Tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối và quan điểm của Đảng ta	
về giáo dục và PCGD.....	13
1.2.2. Cơ sở pháp lý của công tác phổ cập giáo dục.....	21
1.3. Những vấn đề cơ bản trong công tác duy trì bền vững kết quả	
PCGD nói chung và PCGD THCS nói riêng.....	30
1.3.1. Phổ cập giáo dục THCS	30
1.3.2. Những yếu tố ảnh hưởng đến kết quả PCGD THCS	32
1.3.3. Tính chất của PCGD THCS	33
TIÊU KẾT CHƯƠNG 1	34

Chương 2: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC PCGD THCS Ở HUYỆN ĐÀM HÀ TRONG NHỮNG NĂM QUA VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐANG ĐẶT RA.....	35
2.1. Khái quát về tình hình phát triển kinh tế - xã hội của huyện Đầm Hà.....	35
2.1.1. Đặc điểm chung về huyện Đầm Hà	35
2.1.2. Đối với công tác Giáo dục của huyện	37
2.2. Thực trạng công tác PCGD THCS huyện Đầm Hà giai đoạn 2006-2010.....	38
2.2.1. Quản lý, điều hành công tác PCGD THCS.....	39
2.2.2. Về chỉ đạo, điều hành của Ban Chỉ đạo PCGD các cấp và của nhà trường THCS.....	41
2.2.3. Về kiểm tra, thanh tra, đánh giá.....	43
2.2.4. Kết quả phổ cập giáo dục THCS huyện Đầm Hà giai đoạn 2006-2010	44
2.2.5. Thực trạng chất lượng học sinh sau khi PCGD THCS tại huyện Đầm Hà	46
2.2.6. Một số bài học rút ra từ thực tiễn tổ chức thực hiện công tác phổ cập giáo dục THCS trên địa bàn toàn huyện Đầm Hà từ năm 2006 đến 2010.....	46
2.3. Một số vấn đề đặt ra trong quản lý, duy trì bền vững kết quả công tác PCGD THCS ở huyện Đầm Hà.....	47
2.3.1. Quá trình điều tra, khảo sát	47
2.3.2. Thuận lợi trong thực hiện công tác PCGD THCS	52
2.3.3. Khó khăn trong công tác duy trì bền vững kết quả PCGD THCS ở huyện Đầm Hà.....	55
TIÊU KẾT CHƯƠNG 2	58

Chương 3: PHƯƠNG HƯỚNG VÀ BIỆN PHÁP QUẢN LÝ NHẪM DUY TRÌ BỀN VỮNG KẾT QUẢ PCGD THCS Ở HUYỆN ĐÀM HÀ, TỈNH QUẢNG NINH	59
3.1. Phương hướng đề xuất các biện pháp nhằm duy trì bền vững kết quả phổ cập giáo dục THCS	59
3.2. Các biện pháp	60
3.2.1. Tăng cường vai trò lãnh đạo của cấp ủy Đảng và điều hành của Chính quyền đối với công tác phổ cập giáo dục	60
3.2.2. Nâng cao nhận thức cho phụ huynh học sinh và cán bộ làm công tác giáo dục về PCGD	61
3.2.3. Duy trì bền vững kết quả phổ cập giáo dục Tiểu học và chống mù chữ.....	62
3.2.4. Đầu tư đảm bảo cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy và học.....	63
3.2.5. Nâng cao chất lượng giáo dục Tiểu học và Trung học cơ sở	65
3.2.6. Phối hợp giữa gia đình - nhà trường và đẩy mạnh công tác xã hội hoá giáo dục	67
3.2.7. Nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ giáo viên, đặc biệt là cán bộ tham gia quản lý công tác PCGD THCS	69
3.2.8. Đa dạng hoá các loại hình đào tạo và tăng cường công tác hướng nghiệp cho học sinh	71
3.3. Khảo nghiệm tính phù hợp và khả thi của các biện pháp	72
3.3.1. Đối tượng khảo nghiệm	72
3.3.2. Kết quả khảo nghiệm các biện pháp.	73
TIÊU KẾT CHƯƠNG 3	76
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	77
1. Kết luận	77
2. Khuyến nghị	77
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	79
PHỤ LỤC	81

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

TT	Viết tắt	Nội dung
1	BCĐ	Ban Chỉ đạo
2	BCH	Ban Chấp hành
3	CNH, HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
4	CBQL	Cán bộ quản lý
5	GD	Giáo dục
6	GD THCS	Giáo dục Trung học cơ sở
7	GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
8	GDTX	Giáo dục thường xuyên
9	GV	Giáo viên
10	GDTH-CMC	Giáo dục tiểu học – Chống mù chữ
11	KT-XH	Kinh tế - Xã hội
12	HĐND	Hội đồng nhân dân
13	HS	Học sinh
14	MN	Mầm non
15	NXB	Nhà xuất bản
16	PC	Phổ cập
17	PCGD	Phổ cập giáo dục
18	PTCS	Phổ thông cơ sở
19	TB	Trung bình
20	TH	Tiểu học
21	THCS	Trung học cơ sở
22	THPT	Trung học phổ thông
23	TN	Tốt nghiệp
24	TT-TH	Truyền thanh Truyền hình
25	TT HN&GDTX	Trung tâm hướng nghiệp và giáo dục thường xuyên
26	UBND	Ủy ban nhân dân
27	XHCN	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Số trường MN, TH và THCS trên địa bàn huyện năm học 2011-2012	37
Bảng 2.2: Kết quả học sinh tốt nghiệp THCS và Bổ túc THCS (lớp 9) từ 2006 đến 2010 vào học THPT và Bổ túc THPT	46
Bảng 2.3: Kết quả phiếu lấy ý kiến đánh giá mức độ đạt được về chất lượng và tính bền vững của công tác phổ cập giáo dục THCS huyện Đầm Hà giai đoạn 2006-2010	49
Bảng 2.4: Kết quả phiếu lấy ý kiến đánh giá mức độ ảnh hưởng tiêu cực của các yếu tố đến tính bền vững của công tác phổ cập giáo dục THCS huyện Đầm Hà giai đoạn 2006-2010	49
Bảng 2.5: Kết quả phiếu lấy ý kiến đánh giá mức độ đạt được về hiệu quả và tính phù hợp của các biện pháp quản lý công tác PCGD THCS của Phòng GD&ĐT Đầm Hà đã tiến hành trong giai đoạn 2006-2010	50
Bảng 2.6: Số phòng học năm học 2011-2012	53
Bảng 2.7: Số CBGV năm học 2011-2012	54
Bảng 2.8: Số học sinh bỏ học cấp THCS giai đoạn 2006-2010	56
Bảng 2.9: Số phòng học chưa đạt tiêu chuẩn hoặc bị xuống cấp năm học 2011-2012	57
Bảng 3.1: Các đối tượng khảo nghiệm	73
Bảng 3.2: Kết quả khảo nghiệm các biện pháp (200 đối tượng)	73

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Công tác phổ cập giáo dục nói chung và phổ cập giáo dục THCS nói riêng là chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước trong chiến lược phát triển nguồn nhân lực phục vụ mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Xây dựng kế hoạch phổ cập giáo dục phải gắn liền với kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và sát với tình hình thực tế của địa phương; phải coi trọng chất lượng giáo dục thực chất từ việc xác định mục tiêu, xây dựng kế hoạch, đảm bảo các điều kiện đến quy trình kiểm tra, đánh giá, công nhận kết quả; phải coi thực hiện phổ cập giáo dục để nâng cao dân trí là điều kiện quan trọng để phát triển kinh tế, xoá đói giảm nghèo, nâng cao chất lượng cuộc sống.

Năm 2005, với nỗ lực của cả hệ thống chính trị, huyện Đàm Hà đã được công nhận đạt chuẩn PCGD THCS. Tuy nhiên, cơ sở vật chất phục vụ cho công tác PCGD THCS còn thiếu thốn. Phụ huynh học sinh chưa nhận thức hết tầm quan trọng và lợi ích của công tác giáo dục, nên chưa có quan tâm, đầu tư thích đáng cho việc học tập của con em, thậm chí nhiều phụ huynh nghĩ rằng: “học sinh đi học là học cho nhà trường, để thầy cô nhận được lương; học xong rồi thì cũng phải làm ruộng, làm nương chứ có làm được cán bộ đâu, thế thì học làm gì”, vì vậy mọi việc liên quan đến học tập của con em mình, họ đều phó mặc cho nhà trường. Ý thức học tập của học sinh kém, thiếu sự phấn đấu, thi đua. Công tác xã hội hóa giáo dục chưa được đẩy mạnh. Sự phối kết hợp giữa các lực lượng trong xã hội “Nhà trường - Gia đình - Xã hội” chưa tốt. Tất cả những yếu tố trên ảnh hưởng rất lớn đến công tác PCGD THCS. Vì vậy, một yêu cầu bức thiết được đặt ra là phải tìm ra biện pháp nhằm duy trì bền vững kết quả PCGD THCS, tránh tình trạng mất chuẩn.

Đầm Hà là huyện miền núi ven biển của tỉnh Quảng Ninh, trước năm 2006 có 8 xã và 01 thị trấn, hiện nay với 10 đơn vị hành chính (9 xã, 01 thị trấn), trong đó có 3 xã có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn thuộc Chương trình 135 của Chính phủ; dân số trên 3,6 vạn người, trong đó đồng bào dân tộc thiểu số chiếm trên 28%. Tuy nhiên cơ sở vật chất trường lớp, điều kiện học tập của con em còn gặp nhiều khó khăn. Tình trạng học sinh bỏ học nửa chừng vẫn xảy ra, ảnh hưởng lớn đến chất lượng học tập, nên việc duy trì, củng cố và phát triển kết quả phổ cập chưa thật sự bền vững, vì thế nguy cơ mất chuẩn PCGD THCS có thể xảy ra.

Bàn về tương lai không thể không bàn đến giáo dục bởi "GD&ĐT là chìa khoá để mở cửa tiến vào tương lai". "Đi lên bằng giáo dục" đó chính là chân lý của thời đại chúng ta, thời đại mà trí tuệ con người trở thành tài nguyên quý giá của mỗi quốc gia. Mặt bằng dân trí cao cùng với nguồn lực nhân tài là điều kiện tiên quyết để mỗi quốc gia đi đến phát triển KT -XH trong cuộc cạnh tranh quyết liệt mang tính toàn cầu. Vì thế trong Nghị quyết BCH Trung ương Đảng (khoá VII) đã xác định: "GD&ĐT, cùng với Khoa học và Công nghệ là quốc sách hàng đầu, là động lực thúc đẩy, là điều kiện cơ bản bảo đảm việc thực hiện các mục tiêu KT -XH, xây dựng và bảo vệ đất nước. Phải coi đầu tư cho giáo dục là một hướng chính của đầu tư và phát triển". Định hướng chiến lược phát triển GD &ĐT thời kỳ CNH, HĐH đất nước cũng khẳng định: "Muốn tiên hành CNH, HĐH thắng lợi phải phát triển mạnh GD&ĐT, phát huy nguồn lực con người, yếu tố cơ bản của sự phát triển mạnh và bền vững" [7].

Nghị quyết Hội nghị lần thứ 6 của BCH Trung ương (khoá IX) đã chỉ rõ: "Giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ đang đứng trước những đòi hỏi thúc bách, những nhiệm vụ rất nặng nề, cần tập trung phát triển mạnh hơn, nhanh hơn, khẩn trương hơn, tốt hơn mới có thể đáp ứng các yêu cầu

của sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hoá , hiện đại hoá". Tiếp tục quán triệt thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 2 (khoá VIII), Nghị quyết 41/2000/QH10 ngày 09/12/2000 của Quốc hội, Chỉ thị 61/CT-TW ngày 28/12/2000 của Bộ Chính trị, Nghị định 88/2001/NĐ-CP ngày 22/11/2001 của Chính phủ và các văn bản hướng dẫn của Bộ Giáo dục và Đào tạo về thực hiện phổ cập giáo dục trung học cơ sở. Huyện Đầm Hà đã nỗ lực triển khai, thực hiện công tác PCGD THCS và đạt chuẩn từ năm 2005 và duy trì đến nay. Trong thời gian tiếp theo huyện quyết tâm duy trì bền vững kết quả PCGD THCS để làm tiền đề phấn đấu hoàn thành phổ cập giáo dục Trung học.

Tìm ra biện pháp để duy trì bền vững kết quả PCGD THCS là một trong những nhiệm vụ quan trọng của huyện, vì vậy tôi chọn đề tài ***“Biện pháp duy trì bền vững kết quả phổ cập giáo dục Trung học cơ sở ở huyện Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh trong giai đoạn hiện nay”*** để nghiên cứu.

2. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở phân tích thực trạng công tác phổ cập giáo dục Trung học cơ sở ở huyện Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh trong giai đoạn 2006-2010, luận văn đề xuất một số biện pháp quản lý nhằm duy trì bền vững kết quả PCGD THCS và chuẩn bị điều kiện cho cấp giáo dục Trung học của huyện vào năm 2015.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: Các biện pháp quản lý nhằm duy trì bền vững kết quả PCGD THCS ở huyện Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh.

- Khách thể nghiên cứu: Quá trình quản lý và thực hiện phổ cập giáo dục trung học cơ sở ở huyện Đầm Hà.

- Phạm vi nghiên cứu:

+ Các Trường trung học cơ sở trên địa bàn huyện Đầm Hà, tỉnh Quảng Ninh. Tổ chức khảo sát điều tra, nghiên cứu tại các Trường THCS trên địa bàn huyện Đầm Hà.